

Historie a současnost hygieny výživy

Starověk

- *Orient*: předepsané míry a váhy
- *Řecko*: zkoušky na čistotu vína a piva
- *Řím*: rozvinuté zkoušky na ochranu před klamavými praktikami obchodníků

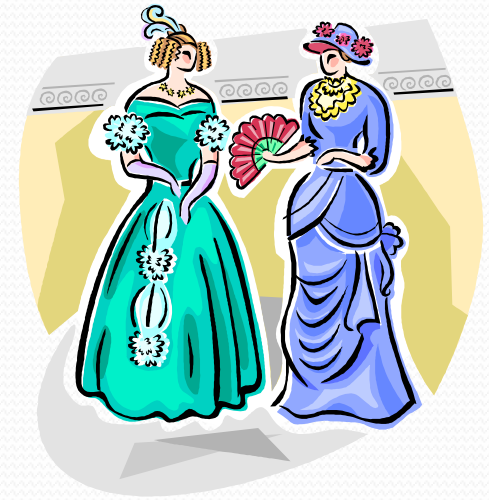
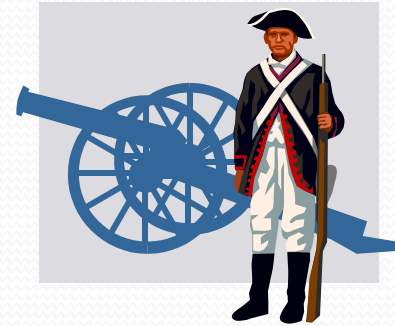
Středověk

- *Evropa*: různé země vydávají pravidla pro zachování bezpečnosti vajec, masných výrobků, sýrů, piva, vína a chleba.
- Cechovní charakter výroby potravin

Novověk

- 1809: Nicoal Appert - otrava olovem ve francouzské armádě (konzervy)
- 1862: Luis Pasteur – mikrobiologická bezpečnost
- 1897 – 1911: Codex alimentarius austriaticus
- Nástup konzumní společnosti a průmyslových technologií
 - lyofilizace, aditiva, chem. Konzervace...

Historie současné legislativy

- Zákon č. 4/1952 Sb. o hygienické a protiepidemické péči
 - Ústavou zaručené právo na ochranu zdraví a ochranu prostředí, v němž člověk žije, vč. zdravotně nezávadných potravin s potřebnou biologickou hodnotou
 - orgány hygienického a protiepidemického dozoru
 - Normy, standardy a dozor nad nimi

Historie současné legislativy

- Zákon č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu
 - Část I.: Vytváření a ochrana zdravých podmínek a zdravého způsobu života. *Závazné posudky a stanoviska*
 - Části II.: Účast občanů a poslání společenských organizací. *Posílení práv občana, občan orgány upozorňuje na zjištěné nedostatky*
 - Část III.: systém zdravotnictví

Současnost

- Zákon č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích
 - Definice pojmů, komodity, klasifikace
 - Povinnosti výrobců, dovozců a prodejců
 - Rozdělení kompetencí
 - OOVZ: stravovací služby, vyšetřování příčin poškození zdraví
 - SVS ČR: živočišné produkty
 - SZPI: jiné než živočišné produkty
 - UKZUZ: klasifikace těl jatečných zvířat (% svaloviny)

Současnost

- Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
 - Veřejným zdravím je zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin. Tento zdravotní stav je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.
 - Ohrožením veřejného zdraví je stav, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné **riziko** poškození zdraví.
 - Díl IV.: činnosti epidemiologicky závažné, stravovací služby

Právo EU

- Primární právo: Integrovaní dokumenty ES
 - Zakládající smlouvy, vnitřní členské dohody ...
- Sekundární právo
 - Nařízení: bezprostředně platné pro všechny členy EU, aplikační přednost
 - Směrnice: zavazuje stát k harmonizaci národního práva
 - Rozhodnutí: závazné pro určitý stát, instituci nebo jednotlivce
 - Stanoviska a doporučení: bez právní závaznosti
- <http://europa.eu/documentation/legislation/>

Právo EU

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin**
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin, v platném znění**
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu**

Právo EU

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004 , kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny

Filozofie práva EU

- Odpovědnost za potraviny:
 - „z farmy na stůl“, minimální hygienické požadavky a státní dozor nad jejich dodržováním, vlastní podnikový program bezpečnosti potravin samotnými provozovateli potravinářských podniků (analýza rizika, kritické kontrolní body), školení osob
 - princip flexibility
- Sledovatelnost, komunikace/informace (stahování výrobků), předběžná opatrnost, ochrana zájmů spotřebitele
- spolupráce s úřady

Rapid Alert System for Food and Feed

Typy hlášení (notification)

- Varování (Alert)
 - Nebezpečí na trhu, akce nutná
- Informace (Information)
 - Nebezpečí nepřítomno, akce není nutná
- Odmítnutí na hranicích (Border rejection)
 - Nebezpečí zadrženo
- Novinka (News)
 - zajímavost

